

A Kúria

mint felülvizsgálati bíróság

végzése

Az ügy száma: Mfv.II.10.133/2026/2.

A tanács tagjai: dr. Hajdu Edit a tanács elnöke
dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna előadó bíró
dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró
dr. Osztovits András bíró
dr. Örkényi László bíró

A felperes: felperes (cím1)

A felperes jogi képviselője:
Dr. Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (cím2, ügyintéző: dr. Szűcs Péter)

Az alperes: alperes (cím3)

Az alperes jogi képviselője:
dr. Végh Csilla Katalin kamarai jogtanácsos (cím3)

A per tárgya: elmaradt bérpótlék megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Debreceni Ítéltábla Mf.I.50.060/2025/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:
Debreceni Törvényszék 11.M.70.012/2024/26.

Rendelkező rész

A Kúria a felülvizsgálatot megtagadja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illeték bevételi számlájára – 61.366 (hatvanegyezer-háromszázhatvanhat) forintot a meg nem fizetett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme illetékeként. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat engedélyezése szempontjából lényeges tényállás

[1] A felperes 2018. január 1. és 2020. december 31. között az alperes alkalmazásában állt mint mozdonyvezető (vontatási utazó szolgálatot ellátó). A munkavégzési helye az alperes helységi telephelye volt. Mozdonyvezetőként nem kellett országhatáron átnyúló interoperábilis szolgálatot ellátnia, nem volt szakszervezeti képviselő, üzemi tanácsi tag és munkavédelmi képviselő. Foglalkoztatására az alperes és a szakszervezetek által megkötött Kollektív Szerződés (a továbbiakban: KSZ) alapján került sor, havi munkaidőkeretben. Munkaidő-beosztását az alperes a KSZ rendelkezéseinek megfelelően egy hónapra előre, mindig az előző hónap 23-ig küldte meg a részére. Abban feltüntette az adott napi szolgálat kezdő és befejező időpontját, azokat a napokat, amikor szabadságon van, valamint a heti pihenőidők kezdetét és végét. A kijelölt heti pihenőidőt az alperes abban az esetben is heti pihenőidőként tartotta nyilván és vette figyelembe a munkaidőkeret elszámolásakor, ha annak idejére rendkívüli munkavégzést rendelt el.

[2] A vezénylés elkészítése során az alperes a pihenőidőt a KSZ 47. § 4. pontja alapján úgy osztotta be, hogy a felperest minden naptári héten minimálisan 42 óra heti pihenőidő illessen meg, a heti pihenőidő mértéke a munkaidőkeret átlagában elérte a heti 48 órát.

[3] A felperes részére az alperes a KSZ 46. § 1. pontja alapján 12 óra lakóhelyi napi pihenőidőt és a feljelentkezési helyre való oda- és visszautazásra 30-30 perc utazási normaidőt biztosított. Azon esetekben, amikor a munkavégzést heti pihenőidő vagy szabadság követte, az alperes a napi pihenőidőt és az utazási normaidőt nem biztosította, az ezen időszakban teljesített munkavégzést nem tartotta nyilván rendkívüli munkavégzésként, nem is tekintette annak és annak ellentételezése is elmaradt.

[4] A közölt tervvezényléshez képest a tényleges munkaidő-beosztás utóbb eltérhetett, melyet a „tényvezénylés” tartalmazott. A tényvezényléstől is eltérő munkavégzéseket (például vonatkésés, munkaszervezési okból fakadó túlszolgálat) az alperes rendkívüli

munkavégzésként számolta el, azokat a bérjegyzéseken külön tüntette fel, mely időtartamokra bérpótlékot fizetett a felperes részére.

[5] Az alperes a heti pihenőidőket és a kiadott szabadságokat megelőzően teljesített munkavégzéseket követően a felperes részére a napi pihenőidőt nem adta ki, így a felperes a munkaidő-beosztástól eltérően 2018. január 11. és 2020. december 29. között 106 alkalommal teljesített rendkívüli munkavégzést.

A kereseti kérelem és ellenkérelem

[6] A felperes keresetében 3.068.282 forint rendkívüli munkavégzésért járó bérpótlék és kamata megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

[7] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 3.068.282 forint bérpótlékot és késedelmi kamatát.

[8] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a kiegészítéssel hagyta helyben, hogy 117 forint elsőfokú eljárási illeték az állam terhére marad.

[9] A másodfokú bíróság kiemelte: az alperes az elsődleges fellebbezési kérelmében a kereset jogalapján vitatta és kérte annak elutasítását, összecsúszásában elfogadta az elsőfokú bíróság számítását és a marasztalás meghatározott összegét.

[10] A jogalap körében az alperes érvelésével ellentétben nem a magyar munkajog hagyományainak van jelentősége, hanem a munkaidő és a pihenőidő (napi, heti) magyar és uniós jogi szabályozásának.

[11] Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy Az Európai Parlament és a Tanács 2003/88/EK irányelve (a továbbiakban: Irányelv) napi és heti pihenőidőre vonatkozó rendelkezéseit a magyar jogalkotó a munka törvénykönyvről szóló 2012. évi I. törvénybe (a továbbiakban: Mt.) 104. § és 106. §-aival implementálta, ezért ezen szabályok Az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 51. cikk (1) bekezdése értelmében az uniós jog végrehajtásának minősülnek. A perben tehát mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróságnak részben uniós jogot kellett alkalmaznia, „az uniós jog alkalmazási körében” kellett eljárnia. Tekintettel arra, hogy az Mt. pihenőidőkre vonatkozó rendelkezései az uniós jog alkalmazási körébe tartoznak az Irányelvet hajtják végre, ezért a Charta által biztosított alapvető jogokat tiszteletben kell tartani, az uniós jog alkalmazhatósága magában foglalja a Charta által biztosított alapvető jogok alkalmazhatóságát { C-617/10. számú Åkerberg Fransson ítélet [21] pont}.

[12] A valamennyi munkavállalót megillető, a napi, valamint heti pihenőidőhöz való jog nemcsak az uniós szociális jog különlegesen fontos szabálya, hanem azt kifejezetten rögzíti a

Charta 31. cikkének (2) bekezdése is, amely az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikk (1) bekezdése értelmében a Szerződésekkel megegyező jogi kötőerővel rendelkezik. Az Irányelvet, különösen annak 3. és 5. cikkét, amelyek ezen alapvető jogot pontosítják, e jog fényében kell értelmezni, és e rendelkezések nem értelmezhetők megszorítóan a munkavállalót az Irányelv alapján megillető jogok kárára { C-55/18. számú CCOO ügyben 2019. május 14-én hozott ítélet [31]-[32] és [42]-[44] pontok, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat}.

[13] Az Irányelv 3. és 5. cikke rendelkezéseinek megfelelően a tagállamok kötelesek meghozni a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy minden munkavállalót 24 órás időtartamonként 11 összefüggő órából álló minimális napi pihenőidő, illetve hétnaponként legkevesebb 24 órás, megszakítás nélküli pihenőidő illessen meg. A tagállamok mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, ugyanakkor garantálniuk kell, hogy a munkavállalók ténylegesen részesüljenek a napi és heti minimális pihenőidőben. A tagállamok által az Irányelv előírásai végrehajtásának biztosítása érdekében meghatározott részletes szabályok semmiképpen nem lehetnek olyanok, amelyek megfoszthatják lényegüktől a Charta 31. cikkének (2) bekezdésében kimondott jogokat, valamint az Irányelv 3. és 5. cikke által biztosított jogokat {C-531/23. számú ügy HJ és US, MU, [33] és [35] pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat}.

[14] Az elsőfokú bíróság helyesen ítélte azt meg, hogy az Mt. – az irányelvi minimumtól eltérően – a heti pihenőidő vonatkozásában egy kedvezőbb hazai szabályozást rögzít. Ez a kedvezőbb szabályozás azonban az EUB ítélete értelmében és a Kúria elsőfokú bíróság által is hivatkozott határozatai alapján (Mfv.II.10.025/2024/6., Mfv.IV.10.044/2024/6., Mfv.II.10.055/2024/6.) nem vezethet ahhoz, hogy a két pihenőidő (napi, heti) egymást átfedve, vagy a napi pihenőidő a heti pihenőidőbe beolvadva kerüljön kiadásra. Az Irányelv átültetését követően a nemzeti bíróságoknak az átültetett nemzeti jogszabályt kell alkalmazniuk, amelynek értelmezése során figyelemmel kell lenniük az Irányelv célkitűzéseire, rendelkezéseire {C-106/89. számú ügy Marleasing SA és La Comercial Internacional de Alimentacion SA. [8] pont}.

[15] Erre tekintettel az Mt. 104. §-ának és az Mt. 106. §-ának értelmezése, ezzel a jogvita eldöntése során az elsőfokú bíróság helyesen tekintette az EUB ítéletét irányadónak. Mindebből pedig kétséget kizáróan az következik, hogy a napi pihenőidő kiadása a munkavégzést követően abban az esetben is külön jogcímen kötelező, ha azt nem munkavégzés követi. Erre figyelemmel pedig nincs jelentősége annak sem, hogy a magyar szabályozás (az Irányelv 15. cikkében biztosított lehetőséggel élve) az Irányelvben meghatározott összesen 35 óra időtartamot meghaladó egybefüggő heti pihenőidőt biztosít.

[16] Az EUB ítélete nem „írta felül” a magyar jogi normákat és az AB határozatot, az elsőfokú bíróság pedig nem „alkotott jogot”, nem sértette meg a contra legem jogalkalmazás tilalmát.

[17] Az alperes tévesen értelmezte az EUB ítéletét, abban ugyanis az EUB nem fogalmazta át az elsőfokú bíróság által feltett kérdéseket és válaszában kifejezetten a magyar jogi szabályozás és az alperesi KSZ alapján, azokat elemezve foglalt állást az uniós jog tartalmát, célját és rendeltetését illetően, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan tekintette ezen értelmezést irányadónak a jogvita elbírálása során. Az eljárása nem sértette az Alaptörvény XXVIII. cikkét (és egyéb rendelkezését), valamint nem eredményezte a törvényes bíróhoz való jog sérelmét sem.

[18] A Kúria a hivatkozott határozataiban nemcsak egyszerűen „átvette” az EUB értelmezését, hanem az EUB ítéletében lefektetett, az Irányelv 3. és 5. cikkéhez kapcsolódó minimumkövetelményeket, így különösen a jogcím szerinti elkülönítés követelményét maradéktalanul szem előtt tartva azt az értelmet tulajdonította az Mt. 104. §-ában és 106. §-

ában foglaltaknak, mely egyedülként volt képest biztosítani a magyar szabályozás uniós jognak való megfelelését. Az EUB az ítéletében az uniós jog értelmezése mellett nem végezte el egyúttal a tagállami (magyar) jog értelmezését is, ilyen indokolást a Kúria sem rögzített egyik végzésében sem. Minderre tekintettel nem volt elfogadható az alperes azon érvelése, miszerint az uniós napi és heti pihenőidőnek a magyar heti pihenőidőn belüli együttes biztosításával maradéktalanul érvényesülne mindkét uniós pihenőidő funkciója, és ezzel teljesülne az AB határozatban és az EUB ítéletben is megjelenő jogcím szerinti elkülönítés követelménye. Ahogyan azt az elsőfokú bíróság is kiemelte az alperes ezen érvelése voltaképpen a tartam szerinti megközelítést jelenti, mely az EUB ítélete óta nem tartható és nem helytálló értelmezés.

[19] A munkaidő – jogszerű – beosztása a munkáltatónak nemcsak joga, de kötelezettsége is [Mt. 96. § (1) bekezdés], meghatározására pedig egyértelmű jogszabályi rendelkezések alkalmazandók, azokat kötelezően be kell tartani (Mt. 104. §, 106. § és 124. §). Mindezek nemteljesítése tehát jogszabálysértő mulasztás.

[20] Az ítéletábra egyértelműen az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a szabályozás logikája egyértelműen a jogszabálynak megfelelően megállapított munkaidő-beosztásból indul ki és nem számol azzal, hogy a munkáltató a jogszabályi rendelkezéseknek nem megfelelő munkaidő-beosztást készít. A munkaidő-beosztás szabálytalansága esetén nem a pihenőidő – napi, illetve heti – jellegének, hanem a beosztás elmulasztásának van jelentősége, mert az Mt. 104. § (1) bekezdése nemcsak „mérték”, hanem „beosztási” szabályt is tartalmaz. Az Mt. 15. § (5) bekezdése szerint a megállapodás teljesítése során tett jognyilatkozatnak nem minősülő nyilatkozat, továbbá a munka irányításával összefüggő munkáltatói jognyilatkozat tekintetében a 20–26. §-ban foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni, azaz az érvénytelenség szabályai nem irányadók. Mindez azonban nem jelenti azt, hogy az alperes által – az előzőek értelmében – szabálytalanul, jogellenesen elkészített munkaidő-beosztástól az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásakor nem térhetett el, vagy „fiktív” munkaidő-beosztást alkalmazott volna.

[21] Az alperes az EUB ítélete, a Kúria végzései és az AB határozat után alappal nem hivatkozhat arra, hogy a magyar napi és a heti pihenőidő szabályok nem értelmezhetők különállóan, hiszen éppen az ezzel ellentétes jogértelmezés eredményezne jogbizonytalanságot. Az elsőfokú bíróság – az alperes érvelésével ellentétben – nem minősítette a foglalkoztatásokat általánosságban és visszamenőlegesen jogellenessé, hiszen jogsértés csak egyedi ügyekben, az ott feltárt körülmények alapján állapítható meg az elévülési idő figyelembevételével.

[22] Az alperes alaptalanul kifogásolta azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem indokolta azon megállapítását, hogy a magyar jogalkotó a napi pihenőidő szabályozásánál az Irányelv 3. cikke szerinti minimumkövetelményt vette át, azonban a heti pihenőidő vonatkozásában a munkavállalók számára kedvezőbb szabályozásként az Irányelv 24 órás minimumához képest – főszabály szerint – 48 órát biztosít. Az Irányelv 3. és 5. cikkeinek, az Mt. 104. és 106. §-ával való egybevetéséből a hazai kedvezőbb szabályozás az Irányelv 5. cikke és az Mt. 106. §-a vonatkozásában egyértelmű, az további indokolásra nem szorul.

[23] A pihenőidő fogalmának eltérő hazai és uniós tartalmával kapcsolatban kifejtett részletes fellebbezési érveléssel az ítéletábra nem foglalkozhatott, tekintettel arra, hogy ebben a körben a fellebbezés csak utalást tartalmazott, érdemi kifejtést viszont nem.

[24] A fellebbezésben az alperes lényegében részletesen újra kifejtette az elsőfokú eljárás során általa már előadottakat, több helyen arra hivatkozva, hogy a felperes érvelése miért hibás. A másodfokú eljárás azonban nem az elsőfokú eljárás megismétlése, mivel az ítéletábrának az elsőfokú ítéletet kell felülbírálnia, illetve a fellebbezést elbírálnia, nem pedig az alperes elsőfokú eljárás során tett tényelőadásait. Ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016.

évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) hatálya alatt is következetes bírói gyakorlat szerint (Kúria Pfv.VI.24.583/2022/6.) a fellebbező félnek a fellebbezésben kell feltüntetnie – egyebek mellett – a Pp. 371. § (1) bekezdés b) és d) pontjai körében, hogy a másodfokú bíróság milyen okból változtassa meg az elsőfokú határozat kifogásolt rendelkezését, illetőleg melyek azok az anyagi és/vagy eljárási jogszabálysértések, amelyekre a fellebbezést alapítja. Erre tekintettel az alperesnek a fellebbezésben megismételt előadása, amellyel lényegében fenntartja az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatait, nem pótolja annak az anyagi vagy eljárási szabálysértésnek a megjelölését, amelyre a fellebbezést alapítja.

[25] Az alperes szükségtelenül foglalkozott az Mt. 104. § 2023. január 1-től hatályos (5) bekezdésében foglalt rendelkezéssel, hiszen az a perrel érintett időszakban még nem volt hatályban, ezért annak értelmezése, illetve az uniós joggal összefüggő vizsgálata jelen perben irreleváns. Ugyanez a helyzet a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban Vtv.) 2025. július 1-től hatályos szabályaival és az ahhoz fűződő előterjesztői indokolással kapcsolatban.

[26] Nem értett egyet az ítéletábra az alperesnek azzal a hivatkozásával sem, mely szerint az elsőfokú bíróság ítéletében eltért a Kúria Mfv.X.10.257/2019/7. számú ítéletétől. Az elsőfokú bíróság a döntése során erre az ítéletre figyelemmel volt, annak megállapításaira az ítélet indokolásában utalt is, mint ahogy a Kúria a hivatkozott precedensképes döntéseiben is azt irányadónak tekintette. Az elsőfokú bíróság ezért ezzel összefüggésben sem sértette meg az indokolási kötelezettségét.

[27] A jelen jogvita tárgyát nem az képezte, hogy az alperes a napi munkavégzést követően a másnapi munkanapot megelőzően biztosította-e a napi pihenőidőt, hanem az, hogy a heti pihenőidő (és kiadott szabadság) előtt, a munkavégzést követően biztosította-e azt. Mindezekből következik az is, hogy az elsőfokú bíróság nem sértett jogszabályt akkor, amikor érdemben elbírált a felperesnek azt a keresetváltoztatását, amelyben a szabadságot megelőzően nem biztosított napi pihenőidő vonatkozásában terjesztett elő a rendkívüli munkavégzésért járó bérpótlék iránti igényt, hiszen nem annak volt jelentősége, hogy azt a felperes a szabadság előtti napokra érvényesítette, hanem annak, hogy azon napok vonatkozásában az alperes szintén nem tett eleget annak a kötelezettségének, hogy a napi pihenőidőt biztosítsa a munkavégzést követően úgy, hogy az elkülönüljön az egyéb munkaidőnek nem minősülő időtartamoktól. A felperes megváltoztatott keresetének a jogalapja ugyanaz volt, mint a heti pihenőidő előtt nem biztosított napi pihenőidő esetében, azaz ugyanaz volt a kereset tényállítása, jogállítása és az érvényesített jog is.

[28] A felperes az eredeti keresetét 2021. február 2-án terjesztette elő, amelyben 2.492.962 forint elmaradt pihenőnap bérpótlék megfizetésére kérte az alperest kötelezni a 2018. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakra. 2025. február 3-án nyújtotta be azon keresetváltoztatását, amelyben arra tekintettel is érvényesített igényt, hogy a szabadságot megelőzően is megillette a napi pihenőidőre való jogosultság a munkavégzést követően, a marasztalás összegét akkor 3.070.240 forintban határozta meg. A felperes eredeti keresetében alacsonyabb összeget érvényesített a napi pihenőidők kiadásának elmulasztásával összefüggésben, mint későbbi keresetváltoztatásában, melynek előterjesztésére a per folyamán megszületett kúriai precedensképes határozatok folytán végzett anyagi pervezetés és a számítások módosítása miatt került sor. A szabadsághoz kapcsolódó igény az eredeti keresetben is megjelölt időszakhoz kapcsolódott, a felperes az abban megjelölt tárgyi időszakon nem terjeszkedett túl.

[29] A munkabért, ezzel együtt a pótlékkülönbözetet is a tárgyhót követő hónap 10. napjáig kellett volna a felperes részére megfizetni. Az, hogy adott tárgyhó tekintetében a bérpótlékkülönbözet iránti követelés pontosan milyen összegű pusztán számszaki és nem jogalapi kérdés [figyelemmel a számítások helyességét az alperes bizonyítási kötelezettségébe

utaló Pp. 522. § (1) bekezdésére is], az az elévülés megszakadását az adott hónapra érvényesített követelés ténye tekintetében nem érinti. Ezt meghaladóan pedig a szabadságot már az eredeti keresetben is figyelembe vette a felperes a számításai során, a perben a szabadsággal összefüggő jogkérdésekre és számításokra a felek folyamatosan, már a keresetváltoztatást megelőzően előterjesztették nyilatkozataikat. A felperes keresetének jogi- és ténybeli alapját továbbá végig az képezte, hogy az alperes elmulasztotta a munkavégzést követően a napi pihenőidő kiadását, aminek a jogkövetkezménye – ahogyan azt az elsőfokú bíróság is helytállóan rögzítette – az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja értelmében a rendkívüli munkavégzésért járó pótlék.

[30] A Kúria a Pfv.IV.21.510/2021/8. számú végzése értelmében a perindítás estén az elévülés megszakadása nem korlátozódik arra az összegre, amelynek a megfizetése iránt a keresetet benyújtották, de a Kúria Pfv.III.21.208/2021/6. számú részítélete is rámutat arra, hogy a követelés bekövetkeztétől az addig keresettel nem érvényesített kárelemek elévültek, amennyiben a két keresetnek alapvető eltérései vannak. A perbeli esetben azonban ez nem volt megállapítható, mivel a felperes nem önálló, szabadság jogcímen érvényesített igényt, hanem azon a jogalapon, hogy az alperes a munkavégzést követően nem biztosította a napi pihenőidőt szabadság esetén sem, emiatt a munkaidőbeosztás jogellenes. A követelés kiindulópontja nem a szabadság, hanem a napi munkavégzést követő napi pihenőidő kötelező kiadásán alapult, ezért a felperes a keresetét megváltoztathatta, az igény nem évült el.

[31] Az alperes a fellebbezésében nem fejtette ki, hogy a keresetmódosítással érintett és az általa hivatkozott elévülés pontosan mely napokat, mely időszakokban teljesített szolgáltatásokat érintett, a szabadságok előtti napi pihenőidőkre eső pótlék figyelmen kívül hagyásával esetlegesen mennyivel csökkenne a felperesnek megítélt összeg. Ennek tisztázására irányult a másodlagos fellebbezési kérelme – az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezésére – a Pp. 384. § (2) bekezdésének b) pontjára hivatkozással. A Pp. 384. § (2) bekezdésének b) pontja szerint azonban a másodfokú bíróság akkor helyezi hatályon kívül az ítéletet, ha az ügy érdemében az a) pont alapján dönteni nem lehet. Ez a jogszabályhely pedig a Pp. 369. § (4) bekezdésébe foglalt felülbírálati jog gyakorlására utal vissza, mely szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének, illetve eljárásának az anyagi pervezetéssel összefüggő részét csak az anyagi jogi felülbírálat részeként vizsgálhatja és minősítheti, úgy, hogy egyúttal köteles elvégezni a saját anyagi jogi álláspontja szerint helyes anyagi pervezetést és az ezzel összefüggő intézkedéseket megtenni.

[32] Az anyagi pervezetésnek azonban nem feladata valamennyi lehetséges, de nem érvényesített igény felderítése, az ehhez szükséges bizonyítékok felkutatása. A bíróság aktivitása nem terjedhet ki elő nem terjesztett igényekről való tájékoztatásra, új tények, új szempontok perbe vezetésére. Az anyagi pervezetés nem jelent általános tájékoztatási kötelezettséget, szerepe csupán arra korlátozódik, hogy a felek tényállításait, nyilatkozatait tisztázza és konkretizálja, adott esetben alkalmat adjon a kiegészítésre (Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.914/2018/5/I., megjelent: PJD2019. 32.). Az alperes ténylegesen anyagi pervezetési hibára nem is hivatkozott a fellebbezésben, így az ítélet hatályon kívül helyezésére irányuló kérelem ezen jogszabályhely alapján megalapozatlan volt.

[33] A Kúria a precedensképes döntéseiben részletesen rámutatott, hogy a napi pihenőidő kiadása szabályának megszegése okán a jogkövetkezmény vizsgálata körében fenntartható és az adott tényállásra megfelelően alkalmazandó az Mfv.X.10.257/2019/7. számú határozatában kifejtett azon álláspont, hogy ha az nem volt biztosított, a munkáltató eljárása jogellenes és a jogellenességnek az a következménye, hogy az annak tartama alatt teljesített munkavégzés rendkívüli munkaidőben végzett munkának minősül, melynek ellentételezésére az Mt. 143. §-ában foglalt rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni. Ebből következően viszont nem

volt jelentősége a fellebbezésben a rendkívüli munkavégzés jogi megítélésével kapcsolatban kifejtett alperesi álláspontnak sem.

[34] Helytállóan döntött az elsőfokú bíróság az úgynevezett „megváltott heti pihenőidőkkel” és a munkaidőkereten felül végzett munkáért az alperes által már az Mt. 143. § (2) bekezdés b) pontja alapján megfizetett pótlékok le nem vonhatóságával összefüggésben is. Az alperes ezen követelések tekintetében sem jelölte meg, pontosan, hogy a felperes mikor teljesített olyan munkaidőkereten felüli munkavégzést, vagy eredetileg heti pihenőidőben elrendelt rendkívüli munkavégzést, amelyekre az érintett szolgálat esetén már – összecszerően is megjelölten – fizetett bérpótlékot.

[35] A fellebbezés tartalmára, az alperes részletesen és ismételten hangsúlyozott álláspontjára tekintettel emelte ki azt az ítélet tábla, hogy a bíróságoknak a határozataikat a szükséges mértékben kell megindokolniuk, amelynek körét az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. Az elsőfokú bíróság rögzítette a tényállást és az abból figyelembe vett körülményeket, továbbá a levont következtetésekről, a jogkérdésekben elfoglalt álláspontjáról is megfelelően számot adott. Önmagában az indokolási kötelezettség megsértése pedig nem állapítható meg amiatt, hogy a levont következtetésekkel az alperes nem ért egyet [Kúria Mfv.I.10.024/2019/7., Mfv.I.10.133/2019/6., Mfv.I.10.525/2018/5. (megjelent: BH2020. 83.)].

[36] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben több ügyben kifejtette, hogy a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a fél szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel való értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89] és 3073/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [27]}.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem

[37] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és kereset elutasítását a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján; másodlagosan annak hatályon kívül helyezését a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján és az első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását; harmadlagosan annak hatályon kívül helyezését a Pp. 424. § (3a) bekezdése alapján és az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását.

[38] Felülvizsgálati kérelmével együtt a Pp. 409. § (1) bekezdés a) pontjának második fordulatára és b) pontjára alapított engedélyezés iránti kérelmet is benyújtott.

[39] Az ügy érdemére kiható jogszabálysértésként az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésének, 28. cikkének; az Mt. 5. §-ának, 104. §-ának, 106. §-ának, 107. §-ának, 143. § (4) bekezdésének, valamint a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésének sérelmére hivatkozott.

[40] Elvi jelentőségű jogkérdésként azt vetette fel a jogalap körében, hogy kell-e biztosítania a munkáltatónak abban az esetben is az Mt. 104. §-ában meghatározott napi pihenőidőt munkavállalója részére, amennyiben a napi munka befejezését a következő naptári napon vagy 24 órás időtartamon belül nem követi újabb munkavégzés, mert a munkavállaló heti pihenőidejét tölti.

[41] A joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében előterjesztett kérelmében előadta, hogy kialakulni látszik az a joggyakorlat, amely alapján az eljáró bíróságok következetesen azt

állapítják meg, hogy az alperes nem biztosította a napi pihenőidőt a heti pihenőidőt megelőzően, ezért az eljárása ellentétes volt az EUB C-477/21. számú ítéletével, az Irányelv 3. és 5. cikkével, a 12/2020 AB határozatban rögzített jogértelmezéssel és az Mt. 104. § (1) bekezdésével.

[42] Jogértelmezése szerint a napi és heti pihenőidő kiadása kapcsán általa követett eljárás megfeleltethető mind a fentebb jelzett, a jogerős ítéletben is hivatkozott jogszabályi rendelkezéseknek és határozatoknak (valamint az azokban rögzített jogértelmezésnek), mind pedig a hazai jogi szabályozásból felismerhető és kiolvasható jogalkotói célnak, akaratnak.

[43] Jogi álláspontja szerint a magyar napi pihenőidő jogintézménye évtizedekre visszanyúlóan fogalmi szinten rögzítette, hogy azt biztosítani két munkavégzés között kell, a napi pihenőidő csak és kizárólag az egyik napi munkavégzés befejezése és a másnapi munkakezdési időpont között értelmezhető, ezáltal némileg eltért az Irányelvben használt ugyanilyen elnevezésű fogalom tartalmától. Másrészt az is minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy a magyar szabályozás a jogharmonizációs követelményeknek való megfelelés érdekében implementálta az Irányelvet, és ennek során az 5. cikk vonatkozásában, az ott megjelölt 11 órás napi pihenőidő + 24 órás heti pihenőidő mérték figyelembevételével 35 órás minimális heti pihenőidő mértékre tett a jogalkotó javaslatot, mely utóbb, a szakszervezetekkel való érdekegyeztetést követően lett átlagosan 48 órás mértékű azzal, hogy heti szinten minimálisan a 40 óra biztosítandó. A napi pihenőidő magyar fogalmából következően tehát annak önálló kiadása a heti pihenőidőt megelőzően nem értelmezhető, ezért a magyar szabályozás során a heti pihenőidő fogalmába „építette be” az Irányelv által elvárt napi pihenőidő mértéket. Ennek meghatározásánál a jogalkotói akarat figyelemmel volt az Irányelv 11+24 órás minimummértékére, de a teljes, hétnaponkénti pihenőidőt egy egységes, a magyar munkajogi hagyományokhoz és rendszerhez igazodó, tagállami heti pihenőidő fogalom alá vonta, és nem bontotta meg azt kifejezetten nevesítve az EU-s irányelvek szerinti két különálló jogcímre (uniós napi + uniós heti pihenőidő).

[44] Ezt a jogértelmezést sem a jelen ügyben eljáró, sem más, hasonló ügyben eljáró bíróságok nem osztották. A magyar napi és heti pihenőidő fogalmak tartalmát egy az egyben megfeleltették az Irányelv ugyanilyen elnevezésű fogalmaival és azok tartalmával.

[45] Érvelése szerint ugyanakkor ez a bírósági határozatokban tükröződő joggyakorlat módosításra, felülvizsgálatra, fejlesztésre szorul, mivel az szembe helyezkedik az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakkal, nem felel meg a jogszabály, az azt létrehozó jogalkotó céljával összhangban történő, ill. a józan észnek megfelelő értelmezés követelményének.

[46] Megítélése szerint álláspontját, a kialakulni látszó joggyakorlat fenntarthatatlanságát, módosításának szükségességét a közlekedési ágazat egyes kérdéseinek rendezéséről, valamint egyes közlekedési tárgyú törvények módosításáról szóló, 2025. 06.19. napján kihirdetett 2025. évi LV. törvény, az annak preambulumban kifejezetten rögzített szabályozási cél, illetve az ezen jogszabályhoz fűzött indokolás egyértelműen alátámasztja.

[47] Hivatkozott arra is, hogy a Vtv. XIII. Fejezete a 2025. évi LV. törvény 42. §-a értelmében az idézett tartalommal kiegészült.

[48] Ezek alapján tehát immár a jogalkotó által is egyértelműen deklarált ténynek tekintette, hogy a tagállami napi és heti pihenőidő valamint az Irányelvben meghatározott napi és heti pihenőidő fogalmak eltérő fogalmaknak minősültek tartalmuk alapján a perrel érintett időszakban, így a magyar jogi fogalmak és az irányelvi fogalmak egyezőségére és ennek alapján az EUB által az előzetes döntéshozatali eljárás keretében az Irányelv rendelkezéseinek értelmezése tárgyában tett megállapításaira alapított bírói gyakorlat nyilvánvalóan nem tartható fenn, a bíróság mint jogalkalmazó szerv nem tulajdoníthat olyan értelmezést egy jogi fogalomnak, amely nyilvánvalóan nem áll összhangban a jogalkotó

egyértelműen kinyilvánított akaratával, így az feltétlenül felülvizsgálatra szorul a Kúria által a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében.

[49] A jogkérdés különleges súlyára és társadalmi jelentőségére alapított kérelmében előadta, hogy azzal kapcsolatban közel 1000 per indult, amelyek tárgyának összértéke, csak tőkét számítva, a 2 milliárd forintot meghaladja.

[50] A jogkérdés megválaszolása nem csak az alperest érinti munkáltatóként, és nem csak a munkaidőkeretben, nem általános munkarendben foglalkoztatott vasúti munkavállalókat, hanem alapvető és meghatározó befolyással lesz a teljes magyar munkajogi szabályozásra, annak gyakorlati alkalmazására. A kérdés eldöntésének a munkaidő-beosztás főszabályának tekinthető általános munkarendre is közvetlen kihatása lesz, ugyanis, ha a munkavállalónak az Mt. 105. § (1) bekezdése szerinti heti pihenőnapokra tekintettel szombat 0 óra előtt még 11 óra napi pihenőidőt kellene biztosítani, úgy ez – általános teljes munkaidő esetén – azzal járna, hogy pénteken legkésőbb 4 óra 40 perckor el kellene kezdeni a munkát, ami munkaközi szünettel együtt 13:00 óráig tarthatna. Vagy ennek alternatívájaként egy péntek reggel 8 órai munkakezdés esetén, mivel a munkaidő csak 13:00 óráig tarthat, minden héten 3 óra 20 perc állásidővel kellene számolni, mert a munkáltató nem tud eleget tenni foglalkoztatási kötelezettségének. Vagy ez utóbbi időmennyiséget a többi hétköznapi kellene ledolgoztatni, ami lényegében az általános munkarend elenyészésével járna, hiszen a munkaidőt egyenlőtlenül kellene beosztani.

[51] Az általános munkarend és a heti pihenőnapok nemcsak az Mt. által tételezett munkaidőbeosztási főszabály, hanem a legtöbb, az Mt. hatályán kívül eső munkáltató (foglalkoztató) által alkalmazott, a hazai társadalmi és gazdasági kultúra alapvető alkotóelemét képező, a társadalom működésének egyéb rendszereit (közoktatás, szolgáltatások, hivatalos ügyintézési rend stb.) is meghatározó kategória. Az általános munkarend számos munkajogi intézmény vonatkozásában is viszonyítási alap (határidők számítása, munkaidőkeret számítása, elszámolási szabályok munkaidőkeret lejárt előtti elszámoláshoz, elszámolási időszak szabályai, munkaszüneti napok rendje, szabadság kiadása, havi alapbér/időbér/órabér számítása).

A Kúria döntése és jogi indokai

[52] Az engedélyezés iránti kérelem nem alapos.

[53] A Pp. 407. § e) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak a Pp. 406. § (3) bekezdés a) és b) pontjában foglalt kivétellel a másodfokú bíróság ítélete ellen. Jelen eljárás nem tartozik a kivételek körébe, ezért az alperesnek lehetősége volt a felülvizsgálat engedélyezését kérni a Pp. 409. § (1)-(3) bekezdése alapján.

[54] A Pp. 409. § (1) bekezdés a) pontjának második fordulatóban szabályozott engedélyezési ok fennálltára, a joggyakorlat továbbfejlesztésének szükségességére figyelemmel a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a jogerős ítélet által felvetett elvi jelentőségű jogkérdésben a bírói gyakorlat már kialakult és egységes ugyan, annak követése azonban a körülmények változására tekintettel nem támogatható [Kúria Pfv.II.20.767/2024/2., Pfv.II.20.962/2025/7.].

[55] Az alperes érvelése, miszerint a jelenlegi bírósági joggyakorlat szembehelyezkedik az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakkal, nem felel meg a jogszabály józan észnek megfelelő értelmezése követelményének, a vizsgált engedélyezési oknak nem adekvát indoka. A

körülmények változása, a társadalmi vagy gazdasági viszonyok módosulása, jogszabálymódosítás alapozhatja meg a felülvizsgálat engedélyezését a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében, amelyek folytán a kialakult gyakorlat követése a továbbiakban változatlan formában nem támogatható [Kúria Mfv.II.10.077/2026/2.].

[56] Az alperes hivatkozott ugyan jogszabályváltozásra, azonban az jelen esetben nem vehető figyelembe. A per tárgyát képező időszak ugyanis 2018. január 1-től 2020. december 31-ig terjed, így az ekkor hatályos rendelkezések az irányadóak. E körben nincs jelentősége az Mt. 2023. január 1-jétől, illetőleg Vtv. 2025-től az EUB ítéletének hatására történt módosításának, mert azok a perbeli időszakban nem alkalmazhatók [Kúria Mfv.IV.10.025/2026/9.]. Következésképp a felülvizsgálat engedélyezésének indokául a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében nem szolgálhatnak [Kúria Pfv.II.10.068/2026/2., Mfv.II.10.077/2026/2.].

[57] A Pp. 409. § (1) bekezdés b) pontjára alapított kérelem esetén a Kúria akkor engedélyezi a felülvizsgálatot a felvetett jogkérdés különleges súlyára figyelemmel egyebek mellett, ha a jogkérdés nagy számban előforduló új típusú ügyben merült fel; a felvetett jogkérdés társadalmi jelentőségére figyelemmel pedig különösen akkor, ha a jogkérdés a jogalanyok széles körét érinti. A Kúria a felülvizsgálatot ezekben az esetekben is csak akkor engedélyezi, ha az adott jogkérdésben korábban még nem foglalt állást közzétett ítélezési gyakorlatában [Kúria Pfv.V.20.620/2025/2., Pfv.III.20.686/2025/2.].

[58] A Kúria az Mfv.II.10.025/2024/6. számú közzétett precedensképes határozatában már állást foglalt abban a kérdésben, hogy a perbeli időszakban a heti pihenőidőt megelőző munkavégzés után a napi pihenőidőt is be kell osztani (ki kell adni), és ennek elmaradása az Mt. 104. § (1) bekezdésébe ütközik. A Kúria ezt a határozatot a továbbiakban is irányadónak tekinti.

[59] A Kúria a jogalap körében ugyancsak állást foglalt az Mfv.IV.10.044/2024/6. számú végzésben. E szerint a Miskolci Törvényszék hasonló tényállású ügyben az EUMSZ 267. cikke szerinti előzetes döntéshozatali eljárást (C-477/21. sz. ügy) kezdeményezett. Az EUB ebben az ügyben 2023. március 2-án kihirdetett ítélete indokolása szerint a napi és a heti pihenőidő két egymástól eltérő jog, amelyek eltérő célokat követnek: a napi pihenőidő esetében azt a célt, hogy a munkavállaló meghatározott munkával töltött időt követő időszakra eltávolodhasson munkakörnyezetétől, a heti pihenőidő tekintetében pedig azt, hogy a munkavállaló minden hétnapos időszakon belül kipihenhesse magát {[38] pont}. A munkavállaló számára mindkét jog tényleges gyakorlását biztosítani kell, ezért az olyan értelmezés, mely szerint a napi pihenőidő a heti pihenőidő részét képezi, megfosztaná a munkavállalót a napi pihenőidő tényleges igénybevételének lehetőségétől. A napi pihenőidőt tehát – a két jog önálló jellegére figyelemmel – a heti pihenőidőhöz való jogon túlmenően kell biztosítani [[39], [40] pontok]. Az EUB mindezekre figyelemmel úgy foglalt állást, hogy az Irányelv 3. cikkében előírt napi pihenőidő nem képezi az Irányelv 5. cikke szerinti heti pihenőidő részét, hanem ahhoz hozzáadódik.

[60] A Kúria Mfv.IV.10.025/2026/9. számú határozatában pedig akként döntött, hogy ha a munkáltató az Mt. 104. § (1) bekezdését megsértve a heti pihenőidő és a szabadság megkezdésének időpontja előtt nem adta ki a napi pihenőidőt, a jogellenes munkaidő-beosztás jogkövetkezményeként a munkavállalót az Mt. 107. § a) pontja és az Mt. 143. § (2) bekezdés a) pontja szerint ötven százalékos bérpótlék illeti meg.

[61] A felülvizsgálat pedig nem engedélyezhető a felvetett jogkérdés különleges súlyára, társadalmi jelentőségére tekintettel, ha a Kúria a jogkérdésben már állást foglalt [Kúria Gfv.VI.30.002/2026/2., Pfv.V.20.013/2026/2/II.].

[62] Mindezek alapján a Kúria nem látott lehetőséget a felülvizsgálat engedélyezésére a vizsgált okokból, ezért a felülvizsgálatot megtagadta [Pp. 411. § (1) bekezdés].

[63] A felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem nem vezetett eredményre. Az engedélyezés iránti kérelem illetéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (2a) bekezdés a) pontja szerint 61.366 forint. Az alperes a 2017. évi CXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján fennálló tárgyi költségfeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem illetékének megfizetésére köteles [Pp. 83. § (1) és (5) bekezdés, 102. § (1) bekezdés]. A Kúria tájékoztatja az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illeték bevételi számlájára kell megfizetnie, a megfizetés során közleményként fel kell tüntetnie a Kúria megnevezését, e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adószámát.

[64] A Kúria a kérelmet a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[65] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

A határozat elvi tartalma

I. A felülvizsgálat engedélyezésére nincsen mód a joggyakorlat továbbfejlesztése érdekében, ha a fél társadalmi, gazdasági, vagy más viszonyok változására nem hivatkozik, a felhívott jogszabályváltozás pedig a keresettel érintett időszakot követően következett be, arra nem alkalmazható.

II. Nem engedélyezhető a felülvizsgálat a jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége miatt, ha a Kúria közzétett határozatában a jogkérdésben már állást foglalt.

Budapest, 2026. július 8.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, Dr. Osztovíts András s.k. bíró, Dr. Örkényi László s.k. bíró